

"את יושבת בבית שלי, גב' פינקלשטיין"¹

"את יושבת בבית שלי, גב' פינקלשטיין" זעקה הכותרת במקומון "העיר" של יום ששי האחרון, המתאר את געגועיה של הציירת תמאם אל אקחל, שהיתה בת 15 כאשר משפחתה העדיפה, כמשפחות ערביות אחרות, להשמע למנהיגים הערביים, שלחמו ב- 1948 נגד הקמת המדינה, לעזוב את בית מגוריה ביפו ל- 15 יום עד שתסתיים המלחמה והם ישובו (כמנצחים) לעיר. המלחמה, כידוע, הסתיימה אחרת מצפויהם של הערביים, ולכן היא ובני משפחתה חיו כפליטים בביירות עד למצור ב- 1983. משם ברחו לכווית, בה גרו עד לשחרורה מהכיבוש העירקי עת גורשו עם משפחות פלשתינאיות נוספות לירדן. אף-על-פי-כן, ביתה, לטענתה, הוא ביפו ו"אני עוד אחזור לבית הזה ואפתח אותו במפתח שלנו" אומרת הגב' תמאם אל אקחל.

הכתבה אמורה לטעת בקורא היהודי רגשי אשם על האסון שעוללנו למשפחות ערביות ולעורר בו אהדה לציירת, שלבה מלא הגעגועים לביתה מר עליה, כי הוא נגזל ממנה ע"י מדינת ישראל, שנתנה אותו לשמושה של הגב' פינקלשטיין. אילו היתה זו כתבה יחידה על גורלה של משפחה, שלא השכילה לנהוג כמשפחות ערביות אחרות שבחרו להשאר בביתיהן, הייתי מצטער על גורלה כפי שצר לי על פליטים אחרים במדינות העולם. אבל בתקופה האחרונה מתפרסמות כתבות רבות המתארות את מסכנותם של הפליטים הערביים בגלל הקמתה של מדינת ישראל עד כי רב החשש שירבו המאמינים שבאמת אנו אשמים במצבם של אותם פליטים ויסברו שהמדינה חייבת להכיר בזכות השיבה שלהם לבתיהם או לשלם להם פיצויים על אבדן רכושם. לכן מצווים אנו לחזור ולספר בהקמת המדינה, כדרך שנהגו אבותינו בספורה של הגאולה בעת יציאת מצרים, וכל המרבה לספר את תולדותיה של מדינת ישראל הרי זה משובח.

החלטת האו"ם על חלוקת ארץ-ישראל כך שתקום מדינה יהודית בחלק ממנה, לא התקבלה על דעתם של הערבים שפתחו במלחמה נגד ישראל. ערביי ארץ-ישראל לא קמו נגד מדינות ערב ולא קראו להן להמנע ממלחמה כדי שהם, ערביי ארץ-ישראל, יוכלו להקים את מדינתם בארץ, אלא השתתפו באותה מלחמה. יהודי ישראל, לרבות המתנגדים לחלוקת הארץ, לא העלו בדעתם ללחום בערביים כדי למנוע מהם את מימושה של החלטת האו"ם. ראוי לציין שעד מלחמת ששת הימים לא התקוממו ערביי ארץ-ישראל (המכונים היום "העם הפלשתינאי") נגד שלטון ירדן ששלט בגדה המערבית ולא ניסו להקים בה מדינה פלשתינאית. הפליטיים החיים בקרב בני עמם בגלות ערב, לא ניסו לממש את "זכות השיבה" לגדה המערבית, שהיא חלק מארץ-ישראל (פלשתינה, בלשונם). נראה שהם מכירים רק בזכות השיבה לבית מגוריהם בעבר הרחוק (לפני חמישים שנה) ביפו, ברמלה, בעכו ולא בזכות שיבה למולדת בכל מקום בגדה המערבית או בחבל עזה, וזכות זו קיימת רק כלפי ישראל ולא כאשר שטחים אלה נמצאים בכבוש ירדני או מצרי.

אילו לא לחמו מדינות ערב וערביי ארץ-ישראל במדינת ישראל, היתה משפחת אל אקחל מתגוררת עד היום בביתה ביפו. אילו מדינת ישראל לא היתה נאלצת ללחום להגנתה, היתה לה אפשרות לשגשג ולכל תושביה היתה היכולת לבנות את בתיהם בעוד ערביי המדינה חיים בשלוה, משתתפים בבניית המדינה ונהנים מהשגיה. הערביים בחרו בדרך אחרת ואמללו את בני עמם. תחילה ניסו בכוח למנוע את הקמת המדינה ואחר-כך ניסו לפגוע בה. הפלשתינאים תקפו אותנו מלבנון ואלצו אותנו ללחום בהם. אילו לא כן לא היה צה"ל צר על ביירות. מנהיגי הפלשתינאים תמכו בסאדם חוסיין וירקו לבארות כווית, ממנה

¹ המאמר פורסם בידיעות אחרונות ב- 27.8.97. הכותרת שנתן המחבר למאמר היתה "את יושבת בביתך גב' פינקלשטיין". ביום פרסום המאמר טלפנה הגב' פינקלשטיין למחבר והודתה לו על המאמר שהרגיע אותה.

שאבו פרנסה וחיים, עד שגורשה עירק משם. אין לגב' אקהל אף מלה של תרעומת על מנהיגי הפלשתינאים, אבל את ישראל וחייליה אין היא מהססת להאשים.

את הנעשה אין להשיב ואין הצדקה להשיב. תנודות של עמים מארץ לארץ היו בעבר בגלל פעולות של עם אחד נגד משנהו או על פי הסכמים בין מנהיגיהם. זכות שיבה של הפרט לביתו - לא ניתנה. חשוב מאד שממשלת ישראל תבהיר זאת בקול רם ומיד והתקשורת תחזור ותשנן לקוראיה את תולדות המדינה, כי אין הצדקה לרגשי אשם שיקננו בלבנו. אנחנו לא גרמנו למצבם ואין עלינו אחריות לתיקוננו.